

da so plénili po Turškem. Jako mnogo zaslug je imel cesarski svetovalec Janez Lenkovič, da se je stvar uredila. Bil je njih stotnik, in kot tacemu je pripadal Mehovski grad. To zemljišče se je razdelilo med Vlahe. Pozneje so bili po vojaško organizovani, imeli so svoje stotnike in dobivali plačo od vicedoma. Njih opravilo je bilo: braniti mejo proti Turkom. Takó je bila nastala vojaška granica. — Družinsko življenje Uskokov je čisto različno od sosednih Belokranjcev. Živelo je po več družin vkupe v jedne hiši; gospodar je bil najstarejši mož, a gospodinja žena najmlajšega sina. Vse v hiši se jima je moralo pokoravati. Vodila sta domače delo in vsa opravila, katera so izvrševali ostali družinski udje. V jedne hiši je bivalo po 10 do 12 mož za vojsko sposobnih, ki so morali biti vedno pripravljeni za boj ter stražiti mejo. Sploh pa niso bili in še danes niso nič kaj prijetni sosede. „Radi so segali in še segajo po tujem blagu, in znali so najti, kar ni nihče izgubil, ter vzeti, predno se jim je dalo,“ pripoveduje Valvazor. Ker so slabo gospodarili, posló jim je kmalu vse, kar so si pridelali. Zdaj jim drugoga ni preostajalo, nego iti na plen. Poiskali so si ga deloma v sosednej sovražnej deželi, a deloma tudi pri svojih sosednih prijateljih. Sila težko jih je bilo zasačiti; bili so hitrejši nego najčistejši konj, med seboj jedini ter zvezani kakor železna veriga. Težko jim je bilo dokazati storjeno hudodelstvo. Obdržali so do današnjega dne svoje šege in svojo nošo, po katerih se ločijo od sosednih Belokranjcev. Žene nosijo obleko iz bele tkanine in pisan zastor. Lasé si kitijo s tem, da si v kite vpletajo različno srebrnino in drug lišp. Dekleta nosijo čepice (kape), ki so pri imovitejših večkrat nakitene z zlatimi in srebrnimi cveticami. Moška noša je podobna hrvatskej. Po veri pripadajo deloma grško-katoliškej, deloma pravoslavnej cerkvi.

Danes šteje Metlika 1244 prebivalcev, ki se živé največ ob vinoreji in poljedelstvu. Obrtnikov in rokodelcev je malo. Hiše so videti dokaj lepe in snažne ter pričajo o blagostanji mesta.

Za dušni blagor meščanov skrbi prošt nemškega reda, kateremu pomagata dva duhovna pomočnika. Za naobraženost národa skrbi čveterorazredna ljudska šola. Sploh se Belokranjci še danes odlikujejo s Slovanom prirojeno gostoljubnostjo.

Pri zibéli.

Dete v zibéli počiva,
Lice krasi mu nasméh,
Rádost obraz mu pokriva,
Rádost mu sije v očéh.

Dete v zibéli počiva,
Mámica poleg sedí,
Srájčico détetu živa,
V jasne se misli topí:

V šolo se bode poslalo,
Pridno učilo se bó;
Kmalu to détice zalo
Pélo bo mášo novó.

Jos. Rósa.